

ΑΡΧΗ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

(ΥΠΟΘΕΣΗ ΑΡ. 201/2005(3))

ΠΑΡΑΠΟΝΟ/ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΤΟΥ ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟΥ ΣΤΑΘΜΟΥ «ΣΙΓΜΑ»

Ημερομηνία Απόφασης: 12 Σεπτεμβρίου, 2007

Ενώπιον: κ. Νίκου Παπαιωάννου, Προέδρου, κ. Ανδρέα Ιωάννου, Αντιπροέδρου, κ. Νίκου Παπαμιχαήλ, κ. Μαίρης Κουτσελίτη, κ.Μαρίας Δωρίτη, κ. Ανδρέα Κωνσταντινίδη και κ. Άλεξ Ευθυβούλου, Μελών.

ΑΠΟΦΑΣΗ

Στην παρούσα υπόθεση η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου εξετάζει τις από μέρους του σταθμού πιθανές παραβάσεις των κανονισμών **21(5)**, **21(6)**, **22(1)**, **26(η)** και **32(3)(β)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π.10/2000).

Οι πιο πάνω κανονισμοί αναφέρουν:

21(5) *Οι σταθμοί έχουν την ευθύνη να διασφαλίζουν ότι οι τηλεθεατές ή ακροατές είναι πάντοτε ενήμεροι σχετικά με το περιεχόμενο των προγραμμάτων που παρακολουθούν.*

21(6) *Οι σταθμοί εξασφαλίζουν όπως τα προγράμματα τα οποία μεταδίδονται εντός της οικογενειακής ζώνης είναι κατάλληλα για όλο το κοινό, συμπεριλαμβανομένων και των παιδιών κάτω των δεκαπέντε ετών.*

22(1) *Με βάση τα κριτήρια που αναφέρονται στους παρόντες Κανονισμούς δίνονται προειδοποιήσεις σχετικά με τη φύση της εκπομπής, είτε αυτή βρίσκεται χρονικά εντός της οικογενειακής ζώνης είτε εκτός. Η προειδοποίηση αυτή έχει τρεις μορφές-*

α) Γραπτή προειδοποίηση στον ημερήσιο τύπο και στα ραδιοτηλεοπτικά περιοδικά

β) Ακουστική, (λεκτική) πριν από την έναρξη της εκπομπής

γ) Οπτική, με οπτική ένδειξη κάθε δέκα λεπτά στο κάτω αριστερό μέρος της οθόνης ως εξής:

ι. (Κ) σε παρένθεση χρώματος πράσινου για προγράμματα κατάλληλα για γενική παρακολούθηση

- ii. (12) σε παρένθεση χρώματος κίτρινου για προγράμματα ακατάλληλα για άτομα κάτω των δώδεκα ετών
- iii. (15) σε παρένθεση χρώματος μπλε για προγράμματα ακατάλληλα για άτομα κάτω των δεκαπέντε ετών
- iv. (18) σε παρένθεση χρώματος κόκκινου για προγράμματα ακατάλληλα για άτομα κάτω των δεκαοχτώ ετών
- v. (A) σε παρένθεση για προγράμματα έντονου ερωτικού περιεχομένου

26(η) Στις ψυχαγωγικές εκπομπές απαγορεύονται οι σκηνές βίας σε κινούμενα σχέδια ή άλλα παιδικά προγράμματα.

32(3)(β) Απαγορεύεται η προβολή εντός οικογενειακής ζώνης ταινιών κινουμένων σχεδίων που περιέχουν σκηνές βίας, έστω και αν οι κατασκευαστές τους τις θεωρούν «παιδικές».

Κατόπιν σχετικής απόφασης, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, με επιστολή της ημερομ. **6.12.2005** έθεσε ενώπιον του σταθμού τις διερευνώμενες παραβάσεις για οποιεσδήποτε εξηγήσεις ή / και παραστάσεις και κάλεσε τους εκπροσώπους του σταθμού όπως δηλώσουν κατά πόσο επιθυμούν να παρευρεθούν κατά την εξέταση της υπόθεσης.

Στην προαναφερθείσα επιστολή τονίστηκε επίσης ότι σε περίπτωση που δε ληφθεί οποιαδήποτε απάντηση μέσα στην καθορισμένη προθεσμία, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου θα είναι υποχρεωμένη να προχωρήσει στη λήψη απόφασης χωρίς την απάντηση του σταθμού.

Οι διερευνώμενες παραβάσεις οι οποίες τέθηκαν ενώπιον του σταθμού εκτίθενται στα πιο κάτω υποστοιχεία:

1. Στις **14.10.2005** μεταξύ των ωρών **13.00 -14.00**, μεταδόθηκε από τον σταθμό επεισόδιο της σειράς κινουμένων σχεδίων «**YU-GI-OH**», κατά τη διάρκεια του οποίου μεταδόθηκε **οπτικό μη κατάλληλο για όλο το κοινό συμπεριλαμβανομένων και των παιδιών κάτω των δεκαπέντε ετών** κατά παράβαση του κανονισμού **21(6)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000).

Στην πρώτη σκηνή εμφανίστηκαν τεράστια τέρατα τα οποία επιτέθηκαν βίαια στους πρωταγωνιστές και τους έριξαν στο έδαφος. Στη συνέχεια ο πρωταγωνιστής της σειράς αλλάζει απότομα και η μορφή του γίνεται ιδιαιτέρως τρομακτική. Στο μέτωπο του εμφανίζεται μια λάμψη που του αλλάζει την έκφραση του προσώπου και αρχίζει να μιλά με διαφορετική φωνή.

Σε άλλη σκηνή πέφτουν αστραπές και βροντές και ταυτόχρονα κάνουν την εμφάνισή τους ένα γιγαντιαίο τέρας με μορφή νυχτερίδας και ένας τεράστιος κόκκινος δράκος.

Ακολούθως, ένα τέρας εκτοξεύει μια βόμβα σε ένα άλλο τέρας και το εξοντώνει. Εν συνεχεία εμφανίζεται ένα τέρας με πράσινα πλοκάμια με τα οποία σφίγγει και εξολοθρεύει ένα άλλο τέρας.

Στο τέλος εμφανίζεται ένα τεράστιο τέρας-πάνθηρας να επιτίθεται με σπαθί σε ένα ιπτάμενο καρχαρία.

2. Στις **14.10.2005**, μεταξύ των ωρών **13.00 - 14.00**, κατά τη διάρκεια μετάδοσης επεισοδίου της σειράς κινουμένων σχεδίων «**YU-GI-OH**», το οποίο προβλήθηκε εντός οικογενειακής ζώνης και έφερε τη σήμανση (**K**), μεταδόθηκαν **σκηνές βίας** κατά παράβαση του κανονισμού **26(η)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Ισχύουν τα γεγονότα του υποστοιχείου 1.

3. Στις **14.10.2005**, μεταξύ των ωρών **13.00 - 14.00**, κατά τη διάρκεια μετάδοσης επεισοδίου της σειράς κινουμένων σχεδίων «**YU-GI-OH**», το οποίο προβλήθηκε εντός οικογενειακής ζώνης και έφερε τη σήμανση (**K**), μεταδόθηκαν **σκηνές βίας** κατά παράβαση του κανονισμού **32(3)(β)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Ισχύουν τα γεγονότα του υποστοιχείου 1.

4. Στις **21.10.2005** μεταξύ των ωρών **13.00 -14.00**, μεταδόθηκε από τον σταθμό επεισόδιο της σειράς κινουμένων σχεδίων «**YU-GI-OH**», το οποίο περιείχε σκηνές βίας. **Ο σταθμός δεν μερίμνησε να διασφαλίσει ότι οι τηλεθεατές είναι ενήμεροι σχετικά με το ακριβές περιεχόμενο της εκπομπής που παρακολουθούν**, αφού η προειδοποίηση που δόθηκε (**K**), δεν συνάδει με το περιεχόμενο της εκπομπής, καθότι κατά τη διάρκεια της οποίας μεταδόθηκε λεκτικό μη κατάλληλο για γενική παρακολούθηση κατά παράβαση του κανονισμού **21(5)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000).

Η πρώτη σκηνή εκτυλίσσεται σε ένα νεκροταφείο, όπου ξαφνικά βγαίνει από το έδαφος ένα χέρι και μετά ένα τέρας.

Την ίδια στιγμή εμφανίζεται πίσω από τον πρωταγωνιστή ένα πανύψηλο τέρας με τρομακτικό πρόσωπο. Ο πρωταγωνιστής στην προσπάθεια του να ξεφύγει, βρίσκεται μπροστά από μια ταφόπλακα από την οποία βγαίνει ένα ζόμπι.

Το ζόμπι μαζί με το τέρας πλησιάζουν τον πρωταγωνιστή απειλητικά και του λένε: **«Μπήκες στο άντρο των ζωντανών νεκρών».**

Στη συνέχεια κάνουν ξαφνικά την εμφάνιση τους στο νεκροταφείο ένα ακέφαλο σιδερένιο τέρας και μια μάγισσα με μαλλιά από φίδια.

Η μάγισσα εκτοξεύει αστραπές από τα μάτια της και εξοντώνει το ακέφαλο τέρας. Ακολούθως, γίνεται σεισμός και βγαίνει από το φέρετρο το ίδιο ακέφαλο τέρας, το οποίο περιστρέφεται γύρω από ένα πύρινο κύκλο, καίγεται κι εξαφανίζεται.

Εν συνεχεία εμφανίζεται ένα ζόμπι το οποίο κάνει επίθεση στον πρωταγωνιστή με το σπαθί του, ένας δράκος και τέλος βγαίνει από ένα τάφο το κεφάλι της μάγισσας.

Στο τέλος, εμφανίζονται τέσσερα σκελετωμένα ζόμπι τα οποία εξαφανίζονται μετά από μια έκρηξη.

5. Στις 21.10.2005 μεταξύ των ωρών **13.00 -14.00**, μεταδόθηκε από τον σταθμό επεισόδιο της σειράς κινουμένων σχεδίων **«YU-GI-OH»**, το οποίο περιείχε σκηνές βίας . Πριν από την έναρξη της εκπομπής ο σταθμός έδωσε **την ακουστική προειδοποίηση «το πρόγραμμα που ακολουθεί είναι κατάλληλο για γενική παρακολούθηση» και την οπτική ένδειξη (K)**. Ωστόσο η προειδοποίηση που δόθηκε δεν ανταποκρίνεται στο περιεχόμενο της εν λόγω εκπομπής, αφού κατά τη διάρκεια της μεταδόθηκε λεκτικό μη κατάλληλο για γενική παρακολούθηση κατά παράβαση του κανονισμού **22(1)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000).

Λεπτομέρειες για τις σκηνές στο υποστοιχείο 4.

6. Στις 21.10.2005 μεταξύ των ωρών **13.00 -14.00**, μεταδόθηκε από τον σταθμό επεισόδιο της σειράς κινουμένων σχεδίων **«YU-GI-OH»**, κατά τη διάρκεια του οποίου μεταδόθηκε **οπτικό μη κατάλληλο για όλο το κοινό συμπεριλαμβανομένων και των παιδιών κάτω των δεκαπέντε ετών** κατά παράβαση του κανονισμού **21(6)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000).

Λεπτομέρειες για τις σκηνές στο υποστοιχείο 4.

7.Στις 21.10.2005, μεταξύ των ωρών **13.00 - 14.00**, κατά τη διάρκεια μετάδοσης επεισοδίου της σειράς κινουμένων σχεδίων **«YU-GI-OH»**, το οποίο προβλήθηκε εντός οικογενειακής ζώνης και έφερε τη σήμανση **(K)**, μεταδόθηκαν **σκηνές βίας** κατά παράβαση του κανονισμού **26(η)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Ισχύουν τα γεγονότα του υποστοιχείου 4.

8.Στις 21.10.2005, μεταξύ των ωρών **13.00 - 14.00**, κατά τη διάρκεια μετάδοσης επεισοδίου της σειράς κινουμένων σχεδίων **«YU-GI-OH»**, το οποίο προβλήθηκε εντός οικογενειακής ζώνης και έφερε τη σήμανση **(K)**, μεταδόθηκαν **σκηνές βίας** κατά παράβαση του κανονισμού **32(3)(β)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Ισχύουν τα γεγονότα του υποστοιχείου 4.

Επισημαίνεται ότι μέχρι σήμερα ο σταθμός δεν έχει καταθέσει γραπτώς τις θέσεις του ούτε και εξέφρασε την επιθυμία να παρευρεθεί κατά την ενώπιον της Αρχής ακροαματική διαδικασία.

Έχουμε μελετήσει με μεγάλη προσοχή όλα τα ενώπιον μας στοιχεία και περιστατικά και κατόπιν της παρακολούθησης των βιντεοκασετών με τα συγκεκριμένα επεισόδια, κρίνουμε ότι:

Στις **14.10.2005** μεταξύ των ωρών **13.00 -14.00**, μεταδόθηκε από τον σταθμό επεισόδιο της σειράς κινουμένων σχεδίων «**YU-GI-OH**», κατά τη διάρκεια του οποίου μεταδόθηκε **οπτικό μη κατάλληλο για όλο το κοινό συμπεριλαμβανομένων και των παιδιών κάτω των δεκαπέντε ετών** κατά παράβαση του κανονισμού **21(6)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000).**(υποστοιχείο 1)**

Στις **14.10.2005**, μεταξύ των ωρών **13.00 - 14.00**, κατά τη διάρκεια μετάδοσης επεισοδίου της σειράς κινουμένων σχεδίων «**YU-GI-OH**», το οποίο προβλήθηκε εντός οικογενειακής ζώνης και έφερε τη σήμανση **(K)**, μεταδόθηκαν **σκηνές βίας** κατά παράβαση του κανονισμού **26(η)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000). **(υποστοιχείο 2)**

Στις **14.10.2005**, μεταξύ των ωρών **13.00 - 14.00**, κατά τη διάρκεια μετάδοσης επεισοδίου της σειράς κινουμένων σχεδίων «**YU-GI-OH**», το οποίο προβλήθηκε εντός οικογενειακής ζώνης και έφερε τη σήμανση **(K)**, μεταδόθηκαν **σκηνές βίας** κατά παράβαση του κανονισμού **32(3)(β)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000). **(υποστοιχείο 3)**

Στις **21.10.2005** μεταξύ των ωρών **13.00 -14.00**, μεταδόθηκε από τον σταθμό επεισόδιο της σειράς κινουμένων σχεδίων «**YU-GI-OH**», το οποίο περιείχε σκηνές βίας. **Ο σταθμός δεν μερίμνησε να διασφαλίσει ότι οι τηλεθεατές είναι ενήμεροι σχετικά με το ακριβές περιεχόμενο της εκπομπής που παρακολουθούν**, αφού η προειδοποίηση που δόθηκε **(K)**, δεν συνάδει με το περιεχόμενο της εκπομπής, καθότι κατά τη διάρκεια της οποίας μεταδόθηκε λεκτικό μη κατάλληλο για γενική παρακολούθηση κατά παράβαση του κανονισμού **21(5)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000). **(υποστοιχείο 4)**

Στις **21.10.2005** μεταξύ των ωρών **13.00 -14.00**, μεταδόθηκε από τον σταθμό επεισόδιο της σειράς κινουμένων σχεδίων «**YU-GI-OH**», το οποίο περιείχε σκηνές βίας . Πριν από την έναρξη της εκπομπής ο σταθμός έδωσε την **ακουστική προειδοποίηση «το πρόγραμμα που ακολουθεί είναι κατάλληλο για γενική παρακολούθηση» και την οπτική ένδειξη (K)**. Ωστόσο η **προειδοποίηση που δόθηκε δεν ανταποκρίνεται στο περιεχόμενο της εν λόγω εκπομπής**, αφού κατά τη διάρκεια της μεταδόθηκε λεκτικό μη κατάλληλο για γενική

παρακολούθηση κατά παράβαση του κανονισμού **22(1)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000). (υποστοιχείο 5)

Στις **21.10.2005** μεταξύ των ωρών **13.00 -14.00**, μεταδόθηκε από τον σταθμό επεισόδιο της σειράς κινουμένων σχεδίων «**YU-GI-OH**», κατά τη διάρκεια του οποίου μεταδόθηκε **οπτικό μη κατάλληλο για όλο το κοινό συμπεριλαμβανομένων και των παιδιών κάτω των δεκαπέντε ετών** κατά παράβαση του κανονισμού **21(6)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000). (υποστοιχείο 6)

Στις **21.10.2005**, μεταξύ των ωρών **13.00 - 14.00**, κατά τη διάρκεια μετάδοσης επεισοδίου της σειράς κινουμένων σχεδίων «**YU-GI-OH**», το οποίο προβλήθηκε εντός οικογενειακής ζώνης και έφερε τη σήμανση (**K**), μεταδόθηκαν **σκηνές βίας** κατά παράβαση του κανονισμού **26(η)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000). (υποστοιχείο 7)

Στις **21.10.2005**, μεταξύ των ωρών **13.00 - 14.00**, κατά τη διάρκεια μετάδοσης επεισοδίου της σειράς κινουμένων σχεδίων «**YU-GI-OH**», το οποίο προβλήθηκε εντός οικογενειακής ζώνης και έφερε τη σήμανση (**K**), μεταδόθηκαν **σκηνές βίας** κατά παράβαση του κανονισμού **32(3)(β)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000). (υποστοιχείο 8)

Η Αρχή θεωρεί ότι τα εν λόγω επεισόδια τα οποία μεταδόθηκαν στις **14.10.2005** και στις **21.10.2005** μεταξύ των ωρών **13.00-14.00**, εντός οικογενειακής ζώνης, ήταν μη κατάλληλα για ανηλίκους κάτω των δεκαπέντε ετών, καθότι περιείχαν σκηνές βίας

Η τηλεόραση αποτελεί ένα ηλεκτρονικό μέσο επιμόρφωσης, ενημέρωσης και ψυχαγωγίας το οποίο συγκεντρώνει και ασκεί τεράστια και πολύπλευρη δύναμη. Επηρεάζει τη διαμόρφωση της κοινής γνώμης, τη συμπεριφορά του πολίτη και τη διαμόρφωση συνειδήσεων, προτύπων και ιδεολογιών και δεν πρέπει με κανένα τρόπο να λειτουργεί αρνητικά και να αντικατοπτρίζει με οποιοδήποτε τρόπο την άσχημη πλευρά της πραγματικότητας.

Η Αρχή επισημαίνει ενδεικτικά ότι το επίδικο επεισόδιο περιείχε αρκετές σκηνές μη κατάλληλες για ανηλίκους όπως τις ακόλουθες: μια μάγισσα να εκτοξεύει αστραπές από τα μάτια της και εξοντώνει ένα ακέφαλο τέρας, να γίνεται σεισμός και βγαίνει από το φέρετρο το ίδιο ακέφαλο τέρας, το οποίο περιστρέφεται γύρω από ένα πύρινο κύκλο, καίγεται κι εξαφανίζεται, να εμφανίζεται ένα ζόμπι το οποίο κάνει επίθεση στον πρωταγωνιστή με το σπαθί του, να βγαίνει από ένα τάφο το κεφάλι της μάγισσας και τέλος να εμφανίζονται τέσσερα σκελετωμένα ζόμπι τα οποία εξαφανίζονται μετά από μια έκρηξη.

Πρέπει να τονιστεί ότι τα επίδικα επεισόδια προβλήθηκαν σε μεσημεριανές ώρες (**13:00 – 14:00**), με το ενδεχόμενο μεγάλος αριθμός παιδιών να βρισκόταν στο σπίτι και να το έχει παρακολουθήσει.

Η προβολή σκηνών βίας και η παρακολούθηση τους από ανήλικους ενδέχεται να φοβίσει και να αναστατώσει τα παιδιά σε αρχικό στάδιο και σε μεταγενέστερο στάδιο να αυξήσει το βαθμό ανεκτικότητας τους στη χρήση βίας και κατ' επέκταση τις επιθετικές τους τάσεις με αποτέλεσμα να τους εξωθήσει σε βίαιες και παραβατικές συμπεριφορές εις βάρος άλλων.

Ειδικότερα, η Αρχή σημειώνει ότι η προβολή βίαιων συμπεριφορών μπορεί να επηρεάσει σε μεγαλύτερο βαθμό τα παιδιά κάτω των οκτώ ετών, διότι αυτά δεν είναι σε θέση να διακρίνουν εύκολα την πραγματικότητα από τη μυθοπλασία. Έτσι, παρακολουθώντας μυθοπλαστικές βίαιες συμπεριφορές, τις βιώνουν ως πραγματικές και ενδέχεται να υφίστανται ψυχική αναστάτωση, να αναπτύξουν φοβίες, να βλέπουν εφιάλτες ή να έχουν άλλες αρνητικές συνέπειες.

Η επίδραση της τηλεοπτικής βίας στα παιδιά και στην ανάπτυξη τους είναι ένα ζήτημα που έχει απασχολήσει πολλούς επιστήμονες ανά τον κόσμο και υπήρξε το αντικείμενο πολλών **ερευνών:**

- Έρευνα του Πανεπιστημίου του Μπέρμιγχαμ της Βρετανίας πριν από δυο χρόνια προειδοποιούσε τους γονείς να προφυλάσσουν τους μικρούς τηλεθεατές από τις βίαιες σκηνές της μικρής οθόνης. Η έρευνα κατέδειξε ότι η κατανάλωση εικόνων φρίκης και βίας, η «παθητική τηλεθέαση» βίαιου περιεχομένου (τηλεόραση) όσο και η «αμφίδρομη» (βιντεοπαιχνίδια) **επηρεάζουν σημαντικά τα συναισθήματα των παιδιών και αυξάνει την πιθανότητα να αναπτύξουν επιθετικότητα** (*«Ελευθεροτυπία» 9.1.2007*).
- Σχέση μεταξύ επιθετικότητας και τηλεθέασης κατέδειξε έρευνα του Κέντρου Ερευνών και Ανάπτυξης του Intercollege Κύπρου με αντιπροσωπευτικό δείγμα 400 μαθητές – μαθήτριες σε 12 γυμνάσια και 12 δημοτικά σχολεία σε παγκύπρια βάση. Κατεδείχθη ότι **τα παιδιά που παρακολουθούν περισσότερες από 1 – 2 ώρες τηλεόραση την ημέρα είναι πιο επιθετικά από εκείνα που βλέπουν λιγότερη τηλεόραση**. Επίσης, τα παιδιά που παρακολουθούν τηλεοπτικά προγράμματα σε προχωρημένες ζώνες ενηλίκων (μετά τις 8μ.μ. και, ακόμα περισσότερο, μετά τις 11.00μ.μ.), καθώς και **εκείνα που παρακολουθούν προγράμματα με βία, είναι πιο επιθετικά από εκείνα που παρακολουθούν ψυχαγωγικά και άλλα μη – βίαια προγράμματα, στις πρώτες απογευματινές και βραδινές ζώνες** (*Πρακτικά Συμποσίου για την Τηλεοπτική Βία, Πανεπιστήμιο Κύπρου, 12.10.2002*).

Επισημαίνεται από την Αρχή η ιδιόμορφη φύση του μέσου της τηλεόρασης και ιδιαίτερα των προγραμμάτων που μεταδίδονται σε μη κωδικοποιημένη μορφή, δεδομένης της άμεσης πρόσβασης τους από το κοινό, αφού η τηλεόραση ουσιαστικά «εισβάλλει» σε κάθε σπίτι.

Η Αρχή τονίζει ότι δίδει ιδιαίτερη βαρύτητα σε παραβάσεις που μπορεί να έχουν αρνητικό αντίκτυπο στα παιδιά, ιδιαίτερα όταν αυτές λαμβάνουν χώρα εντός οικογενειακής ζώνης.

Η προστασία των ανηλίκων αποτελεί την πρωταρχική μέριμνα όλων σήμερα. Η **παράγραφος 1 του Άρθρου 22 του Κεφαλαίου V «Προστασία των ανηλίκων και της**

δημοσίας τάξεως» της Κοινοτικής Οδηγίας «*Τηλεόραση χωρίς Σύνορα*» 89/552/ΕΟΚ του Συμβουλίου, όπως τροποποιήθηκε με την Οδηγία 97/36/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης ρητά προβλέπει ότι «*τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα για να εξασφαλίσουν ότι οι εκπομπές των ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών που υπάγονται στη δικαιοδοσία τους δεν περιλαμβάνουν προγράμματα τα οποία ενδέχεται να βλάψουν σοβαρά τη σωματική, πνευματική ή ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων, και ιδίως προγράμματα που περιέχουν πορνογραφικές σκηνές ή σκηνές αδικαιολόγητης βίας*».

Περαιτέρω, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του Άρθρου 22 του Κεφαλαίου V «Προστασία των ανηλίκων και της δημοσίας τάξεως» της προαναφερθείσας Κοινοτικής Οδηγίας, «*τα μέτρα που προβλέπονται στην παράγραφο 1 επεκτείνονται επίσης και σε άλλα προγράμματα τα οποία ενδέχεται να βλάψουν τη σωματική, πνευματική ή ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων, εκτός αν εξασφαλίζεται, δι' επιλογής της ώρας της εκπομπής ή με άλλα τεχνικής φύσεως μέτρα, ότι στην περιοχή μετάδοσης οι ανήλικοι δεν βλέπουν ή δεν ακούν κατά κανόνα τις εκπομπές αυτές*».

Επιπλέον, βάσει της παραγράφου 2 του Άρθρου 7 στα «Θέματα Προγράμματος» του Κεφαλαίου II της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για τη Διασυνοριακή Τηλεόραση (Στρασβούργο, 1989) όπως τροποποιήθηκε με το Τροποποιητικό Πρωτόκολλο του 1998, ανάμεσα στις ευθύνες του παραγωγού (broadcaster), συμπεριλαμβάνεται και η υποχρέωση του όπως «*όλα τα στοιχεία των μεταδιδόμενων προγραμμάτων που πιθανώς να βλάπτουν τη σωματική, πνευματική ή ηθική ανάπτυξη παιδιών και εφήβων δε θα μεταδίδονται σε ώρες εκπομπής και λήψης κατά τις οποίες είναι πιθανόν να τις παρακολουθήσουν παιδιά κι έφηβοι*».

Στην κυπριακή νομοθεσία, ο νομοθέτης θέλοντας να προστατεύσει τα παιδιά από προγράμματα μη κατάλληλα προς παρακολούθηση, ήτοι προγράμματα που περιέχουν σκηνές βίας, ερωτικές σκηνές, σκηνές που ενδέχεται να βλάψουν ή να φοβίσουν τα παιδιά καθώς επίσης λεκτικό, οπτικό ή θεματολόγιο ακατάλληλο για ανηλίκους, θέτει περιορισμούς ως προς το περιεχόμενο των προγραμμάτων που μπορούν να μεταδίδονται εντός της οικογενειακής ζώνης.

Η έννοια της οικογενειακής ζώνης στηρίζεται στην αντίληψη ότι η είσοδος της τηλεόρασης στο κάθε σπίτι, επιβάλλει σεβασμό και συμμόρφωση προς τους τρόπους και κανόνες συμπεριφοράς μιας οικογένειας, από τις 5:30 το πρωί μέχρι τις 9:00 ή 10:00 το βράδυ, που ορίζεται ως οικογενειακή ζώνη. Στη διάρκεια αυτής της περιόδου, το περιεχόμενο κάθε εκπομπής επιβάλλεται να είναι κατάλληλο για όλη την οικογένεια.

Η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου δίδει ιδιαίτερη έμφαση στα πιο πάνω θέματα και στην τήρηση των προνοιών της νομοθεσίας και ως εκ τούτου προβαίνει σε συστηματικό έλεγχο των εκπομπών που μεταδίδονται κατά τη διάρκεια της οικογενειακής ζώνης και επιβάλλει τις ανάλογες κυρώσεις σε περιπτώσεις όπου εντοπίζονται παραβάσεις.

Εν όψει των ανωτέρω, η Αρχή κρίνει και αποφασίζει ότι υπάρχουν παραβάσεις των κανονισμών **21(6) (υποστοιχεία 1 και 6), 26(η) (υποστοιχεία 2 και 7), 32(3)(β) (υποστοιχεία 3 και 8), 21(5) (υποστοιχείο 4) και 22(1) (υποστοιχείο 5)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000).

Η Αρχή, σύμφωνα με τις πρόνοιες του άρθρου **3(2)(ζ)**, έχει δώσει στο σταθμό το δικαίωμα να ακουσθεί και μπορεί να προχωρήσει στην επιβολή των, κατά την κρίση της, επιβαλλομένων κυρώσεων.

Παρά ταύτα και υπό το φως των περιστάσεων της υποθέσεως, η Αρχή δίνει στο σταθμό την ευκαιρία να ακουσθεί και μετά τη διαπίστωση των παραβάσεων, για σκοπούς επιβολής κυρώσεων.

Η Αρχή καλεί τον σταθμό, εάν επιθυμεί, όπως υποβάλει τις απόψεις του εγγράφως για σκοπούς επιβολής κυρώσεων μέσα σε **δεκατέσσερις (14)** μέρες από τη λήψη της παρούσας επιστολής. Σε περίπτωση που δεν ληφθεί απάντηση μέσα στην πιο πάνω προθεσμία, η Αρχή θα προχωρήσει στην επιβολή κυρώσεων.

(ΝΙΚΟΣ ΠΑΠΑΙΩΑΝΝΟΥ)

Πρόεδρος

Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου

ΑΡΧΗ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

(ΥΠΟΘΕΣΗ ΑΡ. 201/2005(3))

ΠΑΡΑΠΟΝΟ/ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΤΟΥ ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟΥ ΣΤΑΘΜΟΥ «ΣΙΓΜΑ»

Ημερομηνία Απόφασης: 4 Σεπτεμβρίου, 2008

Ενώπιον: κ.κ. Νίκου Παπαϊωάννου, Προέδρου, Ανδρέα Ιωάννου, Αντιπροέδρου, κ. Άντρου Μιχαηλίδη, κ. Μαίρης Κουτσελίνη, Μαρίας Δωρίτη, κ. Ανδρέα Κωνσταντινίδη και κ. Άλεξ Ευθυβούλου, Μελών.

ΑΠΟΦΑΣΗ

Στις 12 Σεπτεμβρίου 2007, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου αποφάσισε ότι στην παρούσα υπόθεση υπάρχουν παραβάσεις των κανονισμών **21(5)**, **21(6)**, **22(1)**, **26(η)** και **32(3)(β)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π.10/2000).

Οι πιο πάνω κανονισμοί αναφέρουν:

21(5) *Οι σταθμοί έχουν την ευθύνη να διασφαλίζουν ότι οι τηλεθεατές ή ακροατές είναι πάντοτε ενήμεροι σχετικά με το περιεχόμενο των προγραμμάτων που παρακολουθούν.*

21(6) *Οι σταθμοί εξασφαλίζουν όπως τα προγράμματα τα οποία μεταδίδονται εντός της οικογενειακής ζώνης είναι κατάλληλα για όλο το κοινό, συμπεριλαμβανομένων και των παιδιών κάτω των δεκαπέντε ετών.*

22(1) *Με βάση τα κριτήρια που αναφέρονται στους παρόντες Κανονισμούς δίνονται προειδοποιήσεις σχετικά με τη φύση της εκπομπής, είτε αυτή βρίσκεται χρονικά εντός της οικογενειακής ζώνης είτε εκτός. Η προειδοποίηση αυτή έχει τρεις μορφές-*

α) Γραπτή προειδοποίηση στον ημερήσιο τύπο και στα ραδιοτηλεοπτικά περιοδικά

β) Ακουστική, (λεκτική) πριν από την έναρξη της εκπομπής

γ) Οπτική, με οπτική ένδειξη κάθε δέκα λεπτά στο κάτω αριστερό μέρος της οθόνης ως εξής:

- vi. (Κ) σε παρένθεση χρώματος πράσινου για προγράμματα κατάλληλα για γενική παρακολούθηση*
- vii. (12) σε παρένθεση χρώματος κίτρινου για προγράμματα ακατάλληλα για άτομα κάτω των δώδεκα ετών*
- viii. (15) σε παρένθεση χρώματος μπλε για προγράμματα ακατάλληλα για άτομα κάτω των δεκαπέντε ετών*
- ix. (18) σε παρένθεση χρώματος κόκκινου για προγράμματα ακατάλληλα για άτομα κάτω των δεκαοχτώ ετών*

χ. (Α) σε παρένθεση για προγράμματα έντονου ερωτικού περιεχομένου

26(η) Στις ψυχαγωγικές εκπομπές απαγορεύονται οι σκηνές βίας σε κινούμενα σχέδια ή άλλα παιδικά προγράμματα.

32(3)(β) Απαγορεύεται η προβολή εντός οικογενειακής ζώνης ταινιών κινουμένων σχεδίων που περιέχουν σκηνές βίας, έστω και αν οι κατασκευαστές τους τις θεωρούν «παιδικές».

Η Αρχή, σύμφωνα με τις πρόνοιες του άρθρου 3(2)(ζ), είχε δώσει στο σταθμό το δικαίωμα να ακουσθεί και μπορούσε να προχωρήσει στην επιβολή των κατά την κρίση της επιβαλλομένων κυρώσεων.

Παρά ταύτα και υπό το φως των περιστάσεων της υποθέσεως, η Αρχή έδωσε στο σταθμό την ευκαιρία να ακουσθεί και μετά την διαπίστωση των παραβάσεων για σκοπούς επιβολής κυρώσεων.

Η Αρχή με επιστολή της ημερομ. **27.3.2008** κάλεσε τον σταθμό, εάν επιθυμεί, όπως υποβάλει τις εισηγήσεις και απόψεις του εγγράφως για σκοπούς επιβολής κυρώσεων μέσα σε δεκατέσσερις (14) μέρες από την λήψη της επιστολής. Τονίστηκε επίσης ότι σε περίπτωση που δεν ληφθεί οποιαδήποτε απάντηση μέσα στην πιο πάνω προθεσμία, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου θα προχωρήσει στην επιβολή κυρώσεων.

Επισημαίνεται ότι μέχρι σήμερα ο σταθμός δεν έχει καταθέσει γραπτώς τις θέσεις του ούτε και εξέφρασε την επιθυμία να παρευρεθεί κατά την ενώπιον της Αρχής ακροαματική διαδικασία.

Η Αρχή επαναλαμβάνει την ιδιαίτερη βαρύτητα που δίδει σε παραβάσεις που μπορεί να έχουν αρνητικό αντίκτυπο στα παιδιά, ιδιαίτερα όταν αυτές λαμβάνουν χώρα εντός οικογενειακής ζώνης.

Στην κυπριακή νομοθεσία, ο νομοθέτης θέλοντας να προστατεύσει τα παιδιά από προγράμματα μη κατάλληλα προς παρακολούθηση, ήτοι προγράμματα που περιέχουν σκηνές βίας, ερωτικές σκηνές, σκηνές που ενδέχεται να βλάψουν ή να φοβίσουν τα παιδιά καθώς επίσης λεκτικό, οπτικό ή θεματολόγιο ακατάλληλο για ανηλίκους, θέτει περιορισμούς ως προς το περιεχόμενο των προγραμμάτων που μπορούν να μεταδίδονται εντός της οικογενειακής ζώνης.

Η έννοια της οικογενειακής ζώνης στηρίζεται στην αντίληψη ότι η είσοδος της τηλεόρασης στο κάθε σπίτι, επιβάλλει σεβασμό και συμμόρφωση προς τους τρόπους και κανόνες συμπεριφοράς μιας οικογένειας, από τις 5:30 το πρωί μέχρι τις 9:00 ή 10:00 το βράδυ, που ορίζεται ως οικογενειακή ζώνη. Στη διάρκεια αυτής της περιόδου, το περιεχόμενο κάθε εκπομπής επιβάλλεται να είναι κατάλληλο για όλη την οικογένεια.

Η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου δίδει ιδιαίτερη έμφαση στα πιο πάνω θέματα και στην τήρηση των προνοιών της νομοθεσίας και ως εκ τούτου προβαίνει σε συστηματικό έλεγχο των εκπομπών που μεταδίδονται κατά τη διάρκεια της οικογενειακής ζώνης και επιβάλλει τις ανάλογες κυρώσεις σε περιπτώσεις όπου εντοπίζονται παραβάσεις.

Εν όψει των ανωτέρω, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, αφού έλαβε σοβαρά υπόψη της όλα τα ενόπιον της στοιχεία, ως επίσης τη σοβαρότητα των παραβάσεων και την όλη συμπεριφορά του σταθμού ως προς τη διάπραξη παρόμοιας φύσεως παραβάσεων, κρίνει και αποφασίζει να επιβάλει στο σταθμό κυρώσεις ως ακολούθως:

Για τις παραβάσεις που έγιναν στις **14.10.2005** το διοικητικό πρόστιμο των **2.500 €** όπως αναφέρεται πιο κάτω:

- Για την παράβαση του κανονισμού **21(6) (υποστοιχείο 1)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (ΚΔΠ 10/2000), η Αρχή επιβάλλει το **διοικητικό πρόστιμο των 2.500 €.**
- Για την παράβαση του κανονισμού **26(η) (υποστοιχείο 2)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.ΔΠ 10/2000), η Αρχή δεν επιβάλλει οποιαδήποτε κύρωση, λόγω ομοιότητας των γεγονότων και συστατικών στοιχείων της παρούσας παράβασης με εκείνα του υποστοιχείου **1.**
- Για την παράβαση του κανονισμού **32(3)(β) (υποστοιχείο 3)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.ΔΠ 10/2000), η Αρχή δεν επιβάλλει οποιαδήποτε κύρωση, λόγω ομοιότητας των γεγονότων και συστατικών στοιχείων της παρούσας παράβασης με εκείνα του υποστοιχείου **1.**

Για τις παραβάσεις που έγιναν στις **21.10.2005** το διοικητικό πρόστιμο των **2.500 €** όπως αναφέρεται πιο κάτω:

- Για την παράβαση του κανονισμού **21(6) (υποστοιχείο 6)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (ΚΔΠ 10/2000), η Αρχή επιβάλλει το **διοικητικό πρόστιμο των 2.500 €.**
- Για την παράβαση του κανονισμού **21(5) (υποστοιχείο 4)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.ΔΠ 10/2000), η Αρχή δεν επιβάλλει οποιαδήποτε κύρωση, λόγω ομοιότητας των γεγονότων και συστατικών στοιχείων της παρούσας παράβασης με εκείνα του υποστοιχείου **6.**
- Για την παράβαση του κανονισμού **22(1) (υποστοιχείο 5)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.ΔΠ 10/2000), η Αρχή δεν επιβάλλει οποιαδήποτε κύρωση και δεν έχει ληφθεί υπόψη όσον αφορά στην επιμέτρηση της ποινής που επεβλήθη στο υποστοιχείο **6.**

- Για την παράβαση του κανονισμού **26(η) (υποστοιχείο 7)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.ΔΠ 10/2000), η Αρχή δεν επιβάλλει οποιαδήποτε κύρωση, λόγω ομοιότητας των γεγονότων και συστατικών στοιχείων της παρούσας παράβασης με εκείνα του υποστοιχείου **6**.
- Για την παράβαση του κανονισμού **32(3)(β) (υποστοιχείο 8)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.ΔΠ 10/2000), η Αρχή δεν επιβάλλει οποιαδήποτε κύρωση, λόγω ομοιότητας των γεγονότων και συστατικών στοιχείων της παρούσας παράβασης με εκείνα του υποστοιχείου **6**.

Ο σταθμός καλείται να εμβάσει προς την Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου το συνολικό διοικητικό πρόστιμο των **5000 €** που του έχει επιβληθεί μέσα σε τριάντα (30) μέρες από την κοινοποίηση σ' αυτόν της παρούσας απόφασης.

(Ν. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ)
Πρόεδρος
Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου